

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukami A. Prądzynski we Wrsznie
Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzynski we Wrsznie
Administracja; ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: (na pocztę lub w administracji) kwartalnie — mk. miesięcznie 3000 mk. — Ogłoszenia: za miejsce jedno-linowe jeden milimetr w wyś 200 mk. przyjmuje administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 10 dzień przed ukazaniem się numeru - Telef. № 389

Rok V

Wrszeń, sobota, dnia 19-go maja 1923 r.

№ 58

IV. Zjazd katolicki w Lesznie

Nie zamieszczaliśmy szczegółowego sprawozdania z przebiegu prac IV. Zjazdu Kat. w Lesznie, gdyż obracali się one ściśle w granicach określonych odzwierciedla komunikatami Komitetu zjazdów.

Na szczególną jednak uwagę zasługują przemówienia ks. Chłonda, apost. adm. na G. Śląsku i ks. prałata Adamskiego, wygłoszone na dniu II. Zjazdu. Podajemy je według „Dz. Pozn.”:

Przemówienie Apost. Admin. ks. Chłonda

Marszałek Ruszczyński zgłasza zebranie — użycia głosu ks. Chłonda, który gościnnie i pięknie wyłożył swą rację z tego, że poraż pierwszy wolno przemawiać na Zjeździe katolickim w Polsce, poczem mówi o potrzebie — nietyko krzewienia wiary i życia z religii poczętego, ale o potrzebie szerzenia życia narodowego. W stronę Wielkopolski patrzy dziś dzieło szkolne i ucza się miłować kolebkę wiary i żelazkę polskości. Wśród Śląski ości pragnął. Wiara katolicka utrwała jego polskosc — i wiara katolicka rozbudzi w nim dziś te siły, jakich potrzebuje państwo do rozwoju całej swej potęgi. (Burzliwe oklaski.)

Przemówienie ks. prałata Adamskiego

Ks. prał. Adamski mówi „o stosunku kapitału do pracy”, ściśle mówiąc o „stosunku człowieka do pracy”. Wskazuje na to, że człowiek dającego swój czas, zdrowie i życie. Nie o martwe wie rzeczy tu chodzi; chodzi o ludzi, a tylko chcieli pominać ich ci, którzy owi stosunek właśnie pragnęli wyjąć z pod kontroli sumienia. Walka tego pogańskiego pojęcia z pojęciem przykazania miłości, przyniesiona przez Chrystusa, trwała całe wieki. Wyzwanie warstw pracujących to wielka zdobycz Kościoła katolickiego. Sprawozdano o przeciętnej kwestie pracy i płacy do poziomu zwyczajnego kontraktu. Wobec czego ten, co miał siły, stał się na dwuobcz: mocnych i słabych, niesprawiedliwych i cierpiących. Zaczęły przysłać nauka socjalizmu, która przepaść zgłębiła.

Świat stał w przededniu walki i oto jest rezultat w Rosji sowieckiej. Natomiast świat katolicki zaczął zastanawiać się nad zmienionymi warunkami i nad tem, jak i do nich dostosować myśl katolicką. — Wszyscy zgodzili się na jedno: że należy wykonać do praktykowania zasad religijnych. — Pro dopiero na tem tle różnice dążeń się zgłodzić. Kierunek chrześcijańsko-społeczny oparty jest na zdrowej zasadzie, bo żąda sprawiedliwości chrześcijańskiej, która słabszym daje prawo zabiegania i to, co im się przynależy. — Ojciec św. Leon XIII. rozstrzygnął swego czasu kwestię „rerum novarum” — niewątpliwie istota rzeczy: mianowicie, że każdy mieć winien pewne minimum dochodów do życia, bo niedła rodu występki i utrudnia życie duchowe. Odtąd wśród katolików naprawdę świata niema rozbieżności zdań, jakkolwiek nie wszyscy chcą przyjąć bez zastrzeżeń decyzję Stolicy Apostolskiej w praktyce.

Niechajcie nas, świętny pod względem metodycznym wykład ks. prał. Adamskiego, słuchacze nagrodzić bucznymi oklaskami.

W trzecim dniu obrad

Ranek poniedziałkowy (dnia 7 obrad), poświęcony był w całości na obrady Związków. O godz. 1-ej w południe zgali Marszałek Ruszczyński ostatnie posiedzenie plenarne, w którym brał udział J. E. Kard. Prymas, liczne reprezentacje z otoczenia państwa, a także i w gronie słów pochłonał Ks. Kardynała, upewniając go o osiągnięciu przez Zjazd zamierzonych rezultatów, i podkreślając, że blasku całej uroczystości nadała właśnie obecność dostojnego Purpuratora.

Ks. Prymas wzniósł okrzyk na cześć Papieża i pięknie podziękował serdecznie wykładom i całemu przebiegowi obrad, w którym Zjazd opuścił, wzięty na dworzec przez skautów, którzy wypuścili konie ale tłumy do końca wytrwały mając zresztą niesłuchanie ułtawione spełnienie ten obowiązek tem, iż wykład następny ks. prałata Adamskiego „o Etyce katolickiej” był wprost porwajacy.

Procesjonalnie udano się potem do kościoła, gdzie odbyło się dziesięć „leDeum” i zjazd katolicki w Lesznie był zakończony.

Komitet IV. Zjazdu Katolickiego otrzymał następujący depesze:

Catholicis omnibus. Lesu convenientibus Augustus pontifex effusa anime benedicti. Card. Gasparri.

Wszystkim uczestnikom Zjazdu Katolickiego w Lesznie przesyła Ojciec św. z całego serca błogosławieństwo. Kard. Gasparri.

Polska większość parlamentarna!

Warszawa, 18.5. Nar. Partia Robotnicza urządza w poniedziałek zebranie, na którym zdecyduje dalszą linię, polityczną.

Warto zaznaczyć, że zjazd N. P. R. w Bydgoszczy, na którym Wachowiak bronił przylgnięcia się do większości, a Poppel to stanowczo zawałał. — Zjazd ten znakomicie większość poparł Wachowiak.

Warszawa, 18.5. Klub katolicko-ludowy zgłosił przystąpienie do polskiej większości parlamentarnej.

Warszawa, 18.5. Dziś o godz. 10 przejeżdżał u siebie do Belwederu, aby przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej obecny stan rzeczy na terenie parlamentarnym.

Warszawa, 18.5. Dalszy rozwój wypadków zażądał jest od samego premiera Sikorskiego. Jeżeli zechce on wyrażać konsekwencje z nowego stanu rzeczy, to poprosi Prezydenta, o dymisję. Jeżeli zaś — co jest bardzo prawdopodobne — Sikorski nie zechce się łączyć z faktami, to podejmie walkę, w której czekać będzie obalenia go przez Sejm.

Warszawa, 18.5. Na wczorajszym posiedzeniu Zw. Lud.-Nar. poseł Głębicki złożył sprawozdanie o sytuacji, która przysięła do wiadomości i wyrażono przed tym jego uznanie.

Przypuszczalny skład rządu większości polskiej.

Premjer: Witos (P. S. L.).

Sprawy wewnętrzne: Kiernik (P. S. L.).

Podsekretarz stanu: Dąbski (P. S. L.).

Sprawy zagraniczne: Marjan Seyda (Z. L. N.).

Odsłatkarz stanu: Zygmunt Lasocki (P. S. L.).

Oswiata: Głębicki (Z. L. N.).

Skarb: Grabski (bezp.).

Wojsko: Szepetycki (bezp.).

Przemysł i Handel: Wład. Kucharski (L. L. N.).

Rolnictwo: Gosicki (Z. L. N.).

Sprawiedliwość: Piechocki (Ch. D.).

Opieka Społeczna: Sewer Smółski (Ch. D.).

Pocista: Moszyński (bezp.).

Roboty publiczne: Pawłowski (P. S. L.).

Główny Urząd Ziemi: Osiecki (P. S. L.).

Zdrowie: Bujałski (N. P. R.).

Kolej: —?

Lista cytowana jest na podstawie pogłosce, posiada jednak wiele prawdopodobieństwa.

Wyciąg z Orędniowa Urzędowego na powiat wrszeński

Rozporządzeniem z dnia 24. IV. 1923 r. I. R. W. 294/IV. Województwo Łódzkie zamknęło jarmarki i targi na było rogacie w osadzie Skulska na okres czasu 3 miesięcy.

Rozporządzeniem prezesa rejencji poznańskiej z dnia 3 kwietnia 1917 mającego w tutejszej dzielnicy prawa co obowiązująca ustanowione pewien czas ochrony wiosennej ryb, który rozpoczął się z dniem 1 maja a kończy się z dniem 15 czerwca. Przypominając przepis ten ponownie rybakom, wzywam wszystkich do najsilniejszego przestrzegania czasu ochronnego na ryby, w którym to czasie wykonanie połow ryb na wodach otwartych jest surowo wzbronione.

Z powodu naprawy mostu na drodze prowadzącej z Krzywogórz do Miłostawa, została takowa na przeciąg dwóch tygodni, począwszy od 14. dm. dla publicznego przejazdu zamknięta.

Komunikację skierować należy przez Biechówko.

U jednego kosa gospodarza Macieja Nowaczynka w Gozdowie stwierdził powiatowy lekarz weterynaryj świńskie (porczy).

Rozporządzenie policyjne dotyczące urzędowania i uruchomienia piekarni oraz takich cukierni, które oprócz ciast wypiekają również pieczywo, specjalnie piekarskie.

§ 1. Posadzka pracowni nie powinna głębiej niż 1/2 metra poniżej otaczającej ją powierzchni ziemi. Głębokość 1/2 metrowa powyższą można na 1 metr, o ile przy odnośnej ścianie zewnętrznej wykopie się dół do światła i powietrza. Dół ten winien być co najmniej 1 metr szeroki a spód jego dobrze dający się odwadniać, winien leżeć przynajmniej 15 cm. głębiej niż posadzka przylegających ubikacji. Na wniosek może Wojewoda udzielić zezwolenia na wykop, jeśli się w inny sposób celowem izolowaniem podłogi i dostatecznym doprowadzeniem światła i powietrza zdrowotnym wymaganiom zadośćuczyni.

§ 2. Pracownia powinna być co najmniej 3 mtr. wysoka i posiadać taką ilość okien, ażeby do wszystkich części pracowni dochodziło dostateczne światło. Konstrukcja okien wychodzących wprost na zewnątrz powinna umożliwić dostateczne przewietrzenie pracowni.

•Wojewoda może na wniosek zezwolić wyjątkowo na używanie o 2/3 metrowej minimalnej wysokości, o ile miejscowe prawo budowlane nie stawia pod tym względem wyższych wymagań.

§ 3. Podłoga w pracowni powinna być z twardego i mocnego materiału, chroniącego ubikację przed dostaniem wilgoci.

Ściany i mury muszą być, o ile nie mają pokrycia z kafla lub podobnego nieprzemakalnego materiału, przynajmniej raz w roku wapnem wybielone. Farbą olejną należy odnawiać przynajmniej co 5 lat.

§ 4. Ustępny, śmiełnik i stajnie nie powinny się znajdować w pobliżu pracowni.

•Kur od ustępów i zlewów nie wolno przeprowadzać przez pracownię.

§ 5. Na każdą osobę w piekarni zatrudnioną wypadać musi przynajmniej 15 kbm. przestrzeni powietrznej. W wyjątkowych razach, np. przez święta itp. można więcej ludzi zatrudniać, z tem ograniczeniem jednak, że na każdą osobę wypadnie co najmniej 10 kbm.

§ 6. Robotnicy muszą mieć sposobność przechowania swej odzieży, przebrania się i umycia w miejscu dobrze ogrzanym.

§ 7. Przed rozpoczęciem pracy muszą osoby zajęte przy wyrobieniu ciasta dobrze umyć ręce i ramiona w czystej wodzie.

W tym celu należy ustawić dostateczną ilość umywalk z mydłem, a dla każdego robotnika dostarczyć co najmniej jeden czysty ręcznik tygodniowo.

O ile przy umywalkach niema wodociągu należy przechowywać przy nich zawsze dostateczną ilość czystej wody i ustawiać umywalki w takiej liczbie, by przypadała na każdą pięć pracowników co najmniej jednego. Wyw. dla zabycia wody mieścić winien się w tejże ubikacji lub w pobliżu.

§ 8. Zapasy maki przechowywać należy w miejscu suchym i zabezpieczonym od zanieczyszczenia. Ciasta nie wolno gnieć nogami.

Wode używaną do smarowania chleba, należy co najmniej raz dziennie odnawiać. Nie wolno składać pieczywa na gołym podłożu.

§ 9. Na stołach i sprzętach przeznaczonych do wyrobienia i przechowywania ciast i chleba nie wolno siedzieć ani spoczywać. Przedsiębiorca powinien dbać o dostateczną ilość ławek lub krzeseł w pracowni.

§ 10. W każdej ubikacji należącej do pracowni musi stać spłuwaczka, którą codziennie należy czyścić.

Spłukiwanie na podłogę jest wzbronione jak również palenie tytoniu, żażywanie i żucie tabaki w pracowni i podczas pracy.

§ 11. Pracowni nie wolno używać do mycia, spania, jedzenia i innych czynności, nie należących do rzemiosła piekarskiego. Pracowni należy oddzielić szklanymi drzwiami od innych poczynym celom służących ubikacji.

Pśw. kotów i innych zwierząt domowych nie należy wpuszczać do pracowni.

§ 12. Pracownia musi być codziennie przewietrzana i stale utrzymana w największej czystości. Podłogi należy codziennie wycierać, a ściany o ile nie są jakiegoś wapnem, zmywać przynajmniej raz na trzy miesiące.

Używane w piekarni narzędzia, stoły, naczynia, ściertki itp. muszą być wzorowo czyste. Do innych celów używać ich nie wolno.

§ 13. Osoby zatrudnione w piekarni muszą być odziane przynajmniej w koszulę i spodnie.

§ 14. Nie wolno zatrudniać osób cierpiących na zakaże lub odraz wzbudzające choroby.

§ 15. W każdej ubikacji, w której wyrobiana się pieczywo, należy wywieść w miejscu widocznym odbitki tego rozporządzenia oraz opis teje pracowni, z którego wynika:

a) długość, szerokość i wysokość ubikacji;
b) rozmiar podłogi i kładzie;
c) liczba osób, która według § 5 lub 16 w piekarni regularnie zatrudniać wolno.

§ 16. Do czasu powiększenia lub przebudowy już istniejących piekarni może Wojewoda wnioskodawcy dać dyspens z §§ 2, 4 i 5, o ile wnioskodawca ochroni robotników w odpowiedni sposób przed niebezpieczeństwem od zakażenia.

§ 17. Wykonanie przeciwko tym przepisom karane będa kara pieniężna do 60 mk., a w razie niemożności zapłacenia stosowna kara więzienna, o ile nie podlega wyższej karze według innych rozporządzeń.

Baczność

kupcy i handlarze wyrobów tytoniowych

W dniu 21 kwietnia br. weszło w życie rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 20 marca 1923 normujące prowizoryczne przepisy o sprzedaży wyrobów tytoniowych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, które w dniu 21 kwietnia br. w Dz. Urz. Rzeczyposp. Polskiej № 42 ogłoszone zostało.

W myśl tych przepisów zobowiązany jest każdy sprzedawca wyrobów tytoniowych tak hurtownie jak detalista przed innymi warunków tak wymie-

nionych, prowadzić księgi poborowe na zakup i sprzedaż wyrobów tytoniowych jak również umieszczać niosu stowary nad województwo do lokalu jak handel uprawia (detalicznie czy hurtowo).

Niezastosowanie się do warunków przepisami tymi unormowanych zagrożone jest grzywnami przewidzianymi art. 33 ustawy o monopolu tytoniowym z dnia 1 czerwca 1922 r. (Dz. U. R. P. № 42, 7). Powinno być także pamiętać, że przepisy obowiązujące jest każdy handlarz wyrobami tytoniowymi potwierdzić na protokole przez własnoręczny podpis. W tym celu urzędują Urząd Akcyzowy zgromadzenie informacyjne, gdzie równocześnie przepisy powyżej omawiane każdemu za opłatą 1500 mk. wrzeczono będą.

Zgromadzenia takie urzędują się:

1. dla powiatu Gnieźnieńskiego (włącznie miast) w dniu 23 maja br. o godz. 9 rano w Hotelu Francuskim w Gnieźnie,
2. dla powiatu Witkowskiego w dniu 25 bm. o godz. 12 w pol. u p. Łukowskiego w Witkowie,
3. dla powiatu Wrzesińskiego w dniu 23 bm. o godz. 9 rano w Hotelu „Biały Orzeł” w Warszawie, Tuczynski w Wrzesni,
4. dla powiatu Żnińskiego w dniu 23 bm. o godz. 9 rano w Domu Polskim w Żninie.

Kupcy powiatu Witkowskiego, którym dogodnie jest stanąć do protokołu w Gnieźnie, winni w dniu dla tegoż powiatu wyznaczonym się stawić.

Ktoś w tych gminach naczynych z ważnych powodów stawić się nie mógł winien przed terminem powyżej ustalonym w przynależnym inspektoracie kontroli skarbowej formalność tę załatwić.

Każdy kupiec zainteresowany winien jest w dniach naczynych zabrać z sobą zezwolenie władzy skarbowej, które go do handlu wyrobami tytoniowymi uprawnia.

Zasilek dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe

Zwracamy raz jeszcze uwagę na ustawę z 22 marca 1923 r. o zasilek dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe, ogłoszoną w dniu 10 kwietnia 1923 r. w Dzienniku Urzędowym R. P. (Dz. U. R. P. № 15). W tej ustawie zostało rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 20 lipca 1922 r. (Dz. Ust. № 63 poz. 118) o zasilek dla wojskowych dla rodzin osób, pełniących służbę w Wojsku Polskim z poboru i ochotniczo.

Wypłata dotychczasowych zasilek wojskowych z tytułu poboru i ochotniczo odbywać się z upływem kwinty 1923 r. za czas do 15 kwietnia r. b. po raz ostatni.

Zgłaszanie prawa do tych zasilek i wnoszenie odwołań przeciw wszelkim orzeczeniom, zapadłym na podstawie dotychczasowego rozporządzenia Rady Obrony Państwa ustaje z dniem 10 czerwca 1923 r. Od tego obowiązku nowa ustawa odnosić się wyłącznie do rodzin osób, powołanych na ćwiczenia wojskowe (rezerwistów).

Prawo rodzin rezerwistów, powołanych na ćwiczenia wojskowe, do zasilek reguluje ustawa z dnia 22 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 37 poz. 26), rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 40 poz. 280) i rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 kwietnia 1923 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, Spraw Wojskowych oraz Pracy i Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. № 40 poz. 280).

Oprócz tego wydało Województwo w Poznaniu okólnik w tej sprawie ogłoszony w nadszykanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Poznańskiego № 16 a z 24. 4. 1923.

Każda gmina jest w posiadaniu Dziennika Urzęd. Województwa Poznańskiego a odnośnie dzienniki ustaw, które Województwo w tym celu zamówiło, otrzymały 18 maja 1923 r. wszystkie gminy przez Starostę dla zwrotu kosztów.

Zakład udzielane być może tylko na mocy zgłoszeń, wniesionych na przepisowych formularzach. O formularze winna wystąpić się osoba wnosząca zgłoszenie do zasilek.

Zwracamy uwagę, że pp. burmistrzowie i sołtysi są osobiście odpowiedzialni za należyty wymiar zasilek, ich terminowa wypłata, wstrzymanie zasilek nieulegających ugnęgnięciu wypłaconych sum.

Aby ułatwić pp. Komisarzom pouczenie sołtysów na konferencje, ogłaszam poniżej w skróceniu naj-

istotniejsze przepisy o zasilekach na czas ćwiczeń wojskowych.

1. O zasilek z tytułu powołania na ćwiczenia rezerwisty ubiegać się mogą: żona (także i separowana, jeżeli powołany obowiązany jest ją utrzymywać), dzieci powołanego ślubne i nieslubne (te ostatnie o ile ojcostwo powołanego jest udowodnione), pasierbi powołanego, jeżeli nieletnie rodzeństwo, jeżeli rodzice ślubne i nieslubna matka ślubna i nieslubna powołanego oraz rodzice nieslubnej matki powołanego.

2. Prawo ubiegania się o zasilek mają powyższe osoby tylko w tym wypadku, jeżeli ich był (mieszkanka, pożywienie, odzienie, opał, światło, koszt leczenia i pielęgnacji, koszt wychowania dzieci) był w chwili powołania powołanego do ćwiczeń zależny tylko od jego pracy i zarobku i został zagrożony wskutek powołanego rezerwisty do ćwiczeń wojskowych, lub też jeżeli w czasie pełnienia przez rezerwistę ćwiczeń, zasły wypadki, wskutek których był powyższych osób, wobec nieobecności powołanego użnać należały za poważnie zagrożony.

3. Zasilek przysługują członkom rodziny powołanego za czas od dnia odejścia na ćwiczenia do dnia następującego po dniu zwolnienia włącznie.

4. Zasilek przysługują być może tylko łącznie wszystkim w danej rodzinie do zasilek uprawnionym osobom, chociażby poszczególne członkowie tej rodziny żyły w oddzielnych gospodarstwach, a nawet w różnych miastach.

5. Dzienna norma zasilek wynosi:

1. dla rodziny stalego robotnika lub pracownika:
 - a) 60% jego płacy, jeżeli uprawniona do zasilek jest tylko jedna osoba,
 - b) 70% jeżeli do zasilek uprawnione są dwie osoby,
 - c) 80% jeżeli do zasilek uprawnionych jest 3 lub więcej osób;
2. dla rodzin wszystkich innych rezerwistów:
 - a) 6000 mk., jeżeli do zasilek uprawniona jest tylko jedna osoba,
 - b) 7000 mk., jeżeli dwie osoby i
 - c) 8000 mk., jeżeli uprawnionych jest trzy lub więcej osób.

Wzrosty os. w rodzinach powołanych do ćwiczeń ponad 10000 mieszkańców, podwyższa się normy określone w poz. 2 pod a, b i c o 2000 mk.

Przykłady wymiaru podane są w okólniku Województwa (Dz. Urz. Województwa № 16 a).

6. Obowiązek płacenia zasilek ciąży i względem rodziców stalego robotnika i pracownika, którzy w chwili powołania utrzymują się z pracy najemnej na pracodawcy, z w wszystkich innych wypadkach oraz w wypadkach stwierdzonej niemożności zapłacenia zasilek przez pracodawcę na Skarbie Państwa.

7. Za stałych robotników i pracowników uważa się robotników i pracowników, z którymi zawarto umowę o pracę na czas nieokreślony, 2 pracowników i robotników, z którymi zawarto umowę o pracę wprawdzie na oznaczony z góry okres czasu, jednak nie krótszy niż 3 miesiące lub których umówiono do wykonania określonej roboty, trwającej w myśl umowy co najmniej 3 miesiące. W tym okresie pracy próbnej robotników lub pracowników nie przysługują charakter stalego robotnika lub pracownika.

8. Zgłoszenie prawa do zasilek należy wnieść do urzędu gminnego tej gminy, w której mieszka stale osoba powołanego. Jeżeli powołany żony nie ma, do sądu gminnego tej gminy, w której mieszka powołany, jeżeli takich dzieci nie ma, urzędu gminnego tej gminy, w której mieszka osoba uprawniona do odbierania zasilek.

Zgłoszenie winno obejmować wszystkich członków, ubiegających się w rodzinie powołanego o zasilek, nie wyłączaając osób, prowadzących drobne gospodarstwo lub mieszkających w innych miejscowościach.

Do odbioru zasilek można upoważnić także więcej osób równocześnie; wtedy jednak należy w rubryce 21 wymienić dokładnie, jaką część zasilek i dla kogo ma się poszczególne odbiorcom wypłacać.

9. Osoby podające w zgłoszeniu świadomością nieprawdy w celu wyłudzenia zasilek lub wyższej jego normy, pociągniętę będą do od-

powiedzialności karno-sądowej.

Zgłoszenie wniesione bez usprawiedliwienia później aniżeli w miesiąc po ukończeniu przez powołanego ćwiczeń wojskowych nie podlega rozpatrzeniu.

Na powołany, jakoteż na osobach uprawnionych do zasilek, ciąży obowiązek niezwłocznego zawiadomienia urzędu, który przysłał zasilek, o wszelkich wydarzeniach pociągających za sobą utratę lub zawieszenie prawa poboru do zasilek wzgl. zmiany jego wysokości.

Zasilek pobrane nieprawidłowo podlegają zwrotowi pod rygorem egzekucji sądowej.

10. Wypłatę zasilek uskutecznią: a) pracodawca w stosunku do rodzin stałych robotników i pracowników, b) urząd gminy we wszystkich innych wypadkach oraz w razie zwolnienia pracodawcy z placenia zasilek.

11. Orzeczenia w sprawach zasilekowych należą do władz gminnych i to zwierzchności gminnej większej w gminach większych, a do magistratów w gminach mniejszych.

Władze te orzekają:

a) o prawie do zasilek, b) o obowiązku placenia zasilek w myśl art. 10 ustawy t. j. czy obowiązek placenia ciąży na pracodawcy czy na Skarbie Państwa.

12. Od orzeczeń zwierzchności gminnej służy prawo odwołania się do właściwej władzy administracyjnej i instancji, t. j. do właściwego Starosty. Odwołania należą także do zwierzchności gminnej, która wydała zaskarżone orzeczenie.

Prawo to służy stronom interesowanym t. j. a) ubiegającym się o zasilek w razie odmowy zasilek lub w innych przypadkach n. p. w razie niedostatecznego wymiaru zasilek.

b) obciążonemu obowiązkiem wypłaty zasilek t. j. do jednej zinstancji administracyjnej powołanego, z drugiej Skarbowi Państwa.

Tryb przy rozpatrywaniu prośb o zasilek jest następujący: 13. Urząd gminy (Magistrat) winien w przeciągu dni 4 zbadać orzeczenie o przyznaniu lub odmowie zasilek.

14. W orzeczeniu przyznającym prawo do zasilek należy wyszczególnić:

- a) dla których członków rodziny zasilek się przysługuje,
- b) podług jakiej normy zasilek obliczono,
- c) oddkórne dnia kalendarzowego zasilek przysługują, d) na kim ciąży obowiązek placenia zasilek, e) do czegoż rzą zasilek ma być płacone, jeżeli orzeczenie z 28 kwietnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 12 kwietnia 1923 (Dz. Ust. № 40 poz. 280) strona zgłaszająca prawo do zasilek wskazała kilka osób uprawnionych do jego odbioru, należy w orzeczeniu wszystkie te osoby wymienić, określając zarazem, jaką część zasilek wypłacać się będzie do rąk poszczególnych odbiorców.

15. W orzeczeniu winno zawierać pouczenie o prawie odwołania.

W orzeczeniach nakładających obowiązek placenia zasilek na pracodawcę, należy zarazem umieścić zastrzeżenie, że wniesienie przez pracodawcę odwołanie nie ma mocy wstrzymującej wypłatę zasilek i że orzeczenie podlega wykonaniu w całości przez administrację.

16. Orzeczenie przyznające prawo poboru zasilek ze Skarbu Państwa winno być w odpisie doręczone osobie uprawnionej (wzgl. osobom uprawnionym) do odbioru zasilek.

O ile objęci tym orzeczeniem członkowie rodziny powołanego mieszkały w różnych gminach należy odpisać im osobno prawo do zasilek z osobnym rozrędem gminnym (zwierzchnościom gminnym, magistratom).

Orzeczenie nakładające obowiązek placenia zasilek na pracodawcę winno być ponadto w terminie określonym w art. 12 ustawy z dn. 22 marca 1923 r. doręczone także odnośnemu pracodawcy.

17. Odmowa prawa do zasilek może dotyczyć bądź to wszystkich w odnośnym zgłoszeniu wyszczególnionych członków rodziny bądź tylko niektórych z pomiędzy nich.

W obu wypadkach orzeczenie odmowne winno wyjaśniać przyczynę odmowy oraz zawierać pouczenie o prawie odwołania (art. 12 ustęp 2 ustawy z dn. 22 marca 1923 r.).

Orzeczenie, którym odmówiono zasilek wskazywać członkom rodziny powołanego, ma być doręczone

Kalendarz ważniejszych wydarzeń podczas powstania w roku 1848.

Zestawił Julian Stasiowski.

18. marca. Wybuch rewolucji w Berlinie.
20. marca. Zwolnienie więźniów polskich z Moabit, więźnia w Berlinie.
20. marca. Utworzenie Komitetu Narodowego w Poznaniu.
24. marca. Król pruski rozprowadził rozkazem gabinetowym narodowi reprezentacji Poznańskiego.
28. marca. Mirosławski i drudzy Polacy wracają z Berlina do Poznania.
31. marca. Władze pruskie potępiają publicznie zbrojenie się Polaków przeciw Rosji.
- 3 kwietnia. W Poznaniu ogłoszili prusacy stan oblężenia.
- 6 kwietnia. Pelnomocnik króla pruskiego, generał Willenski, przybył do Poznania.
- 9 kwietnia. Generał Columb wydyje rozkaza zaatakowania obywateli polskiego w Środzie.
- 9 kwietnia. Potyczka w Żninie.
10. „ Bitwa pod Trzemesznem.
11. „ Potyczka w Czarniewicach.
11. „ Uгода w Jarosławcu.
12. „ Potyczka w Bardzie.
14. „ Prusacy obładowali Środę. Polscy obóz przenoszą się do Miłosławia.
15. kwietnia. Obóz wrzesiński opuszcza Wrześnię i udaje się do Nowego Miasta n. W.

18. kwietnia. Potyczka w Wojnowicach pod Bukiem.
18. „ Przybywa Kościelisk w 30 koni do Wrześni. Po natarciu naszej jazdy na pruski rekonesans dragonów, cofnęli się Prusacy do Gniezna.
19. kwietnia. Mirosławski zwraca się z Miłosławia do króla pruskiego, aby wykonał to, co przyrzekł.
19. kwietnia. Bitwa pod Gostyniem.
21. „ Bitwa pod Odalanowem.
22. „ Bitwa pod Koźminem.
22. „ Bitwa pod Wielką Topolą pod Ostrowem.
- 22 i 23 kwietnia. Potyczka w Strzeliźnie.
- 25 kwietnia. Potyczka pod Szupą między Szubinem i Żninem. Tu został przez prusaków zastrzelony dowódca powstańców Sadowski w sposób tak okrutny, że nawet pruski pułkownik Brandt nazwał egzekucję „straszliwym morderstwem”.
- 25 kwietnia. Potyczka pod Kowalewem w tej samej okolicy.
- 26 kwietnia. Potyczka pod Wiczną w okolicy Dusznik pod Bukiem.
- 26 kwietnia. Bitwa w Raszkowie.
28. „ Potyczka w Ruchowicach pomiędzy Grodziskiem i Rakoniewiczami.
28. kwietnia. Potyczka w Grodzisku.
29. „ Bitwa pod Wąsowem. Tu został ciężko ranny dowódca Floryan z Dąbrowski. Prusacy po zdobyciu miasta postawili się w bestialski sposób na bezbronnym, bijąc prawie konającego kolanami.

29. kwietnia. Potyczka między Gogolewem a Świątyniem w okolicy Książa. Była to część oddziału Garczyńskiego, idącego z odsieczą dla Książa. Garczyński sam szedł traktem z Nowego Miasta i stanął na skraju boguszyńskiego lasu.
30. kwietnia. Bitwa pod Książem.
- 1 maja. Potyczka pod Śremem.
1. „ Potyczka pod Krzeskami w okolicy Kasztanów.
2. „ Bitwa pod Wrześnią.
3. „ Potyczka pod Łopieniem.
3. „ Potyczka pod Czeluscinem p. m. Gnieznem.
4. „ Wresznie.
4. „ Potyczka pod Bukiem.
5. „ Potyczka pod Chłudowem w okolicy Obornów.
5. „ Poległ tu Mikołaj Dobrzycki, żołnierz napoleoński, głośny wówczas na całą Polskę. Nieszczerzenie i wiekiem osłabiony chwycił za oręż jak młode dziecko.
- 6 maja. Potyczka w Śremie.
7. „ Mirosławski składa główne dowództwo nad Szupą.
- 7 maja. Brześciański zwraca się ze Skąpego do generała Wedella z prośbą o zawieszenie aż do ukończenia układów.
- 8 maja. Emigracja i znaczna część oficerów opuściła w Grabowie pow. wrzesiński szereg.
- 8 maja. Potyczka pod Rogalinem nad Wartą w okolicy Książa.
15. kwietnia. Bitwa z udziałem Krauthofera-Krotowskiego została rozbita.
- 8 maja. Potyczka w Świątyniach w tej samej okolicy.
9. „ Kapitulacja w Bardzie pow. wrzesiński.

Krysztof, Wysoczyński P.

rozpocznie się strzelanie i równocześnie koncert. We wtorek, dnia 22 5 o godz. 2 po południu wyrusza Bractwo na pochodzie z orkiestrą do Strzelnicy, w którym to dniu prócz koncertu urzędu Bractwa zabawę taneczną w zamkniętym kółku. W następną niedzielę, dnia 27 maja wyjazd z targowiska o godz. 1.30 do strzelnicy. O 4 rozpocznie się koncert i strzelanie do tarczy królewskiej, które się skończy o godz. 6 wieczorem, poczem nastąpi proklamacja króla kurkowego. Wyroczadzie króla kurkowego do miasta o godzinie 9 wieczorem. — Członkowie Bractwa winni się stawić do pochodów pół godziny wcześniej. Zbiórka w lokalu p. M. Trappczyńskiego. Za niestawienie się bez poprzedniego uniewinnienia nałoży Zarząd grzywny.

* W minioną środę odbyły się we Wrześni wybory do Izby Handlowej w Poznaniu z bardzo nikiym udziałem zapisanych w rejestrze sądowym firm, mianowicie z ogółu 175-ciu zapisanych głosowało 52 osoby. Kandydatów było 3, z tych p. Kasprzak z Kostrzyna wysunął przez Związek kupiecki i

Fabrykantów w Poznaniu a więc narzucony wprost obywatelom, drugi wysunął na ostatniem zebraniu Kupieckiem we Wrześni p. Leon Chmielnik i trzeci postawiony na przedwyborowem zebraniu wszystkich głosujących w środę p. Jan Kuczkowski. Rezultat wyborów był następujący: wybrano większość bo 44 głosami został p. Jan Kuczkowski kupiec z Wrześni, 3 głosy otrzymał p. L. Chmielnik kupiec z Wrześni, 2 p. Kasprzak dyrektor fabryki "Homo-san" Kostrzyn i 1 p. Stanisława Urbańska z Wrześni.

— **Hydroszcz.** (Oryginał samobójstwa). W ub. tygodniu pewnego dnia wieczorem dźwięki gramofonu, dotalujące ze strony mostu kolejowego (Czarna droga), zwróciły uwagę w pobliżu znajdującej się publiczności, która, przybywszy na miejsce tego niezwykłego „koncertu”, zastała tam pewnego niepozornego, kupca po odegraniu swego „przedśmiertnego koncertu” skończył wraz z gramofonem do Brdy. Topielca po chwili wydobyto z wody, lecz ten, nie namysławiając się długo, powtórzył ową

śmiertelną kapel, został jednakże ponownie wydobyty. Dopiero, gdy poraz trzeci skończył z wody, zginął w fałch Brdy, skąd go dotychczas jeszcze nie wydłowno. Tym niezwykłym samobójcą według „Dzienia. Bydg.” — jest niejaki Bukwicz z Osowej Góry.

— **Bojanowo.** (Chleb dla swoich.) Donoszą nam, że w Bojanowie jest tylko jeden malarz pokojów, Niemiec, który nie może nadążyć pracy. Gdyby się tu osiedlił Polak, miałby zapewnione powodzenie.

— **Brodnica, Pomorze.** (Odnaczenie.) Krzyż kawalerski orderu „Polski Odrodzonej” został nadany w dniu 4 bm. p. Kazimierzowi Wojciechowskiemu, właścicieli drukarni tutelkiej.

Z życia Towarzystw

— **Bacność „Ekawera!”** Trening towaryzyski z bruz, miejscową „Stempe” odb. się w niedzielę, o godz. 3 po poł. na dziedzińcu koszarowym 68 p.p. Punktualnie i kompletne przybycie obowiązkam każdego. Podkapitan.

WYSTAWA

Przemysłowo-Rolnicza we Wrześni

Towarzystwo Przemysłowe we Wrześni urządza z okazji swego 50-letniego jubileuszu łącznie z Kółkami Rolniczymi Wystawę Przemysłowo-Rolniczą we Wrześni

od dnia 2-go do 9-go września 1923 r.

Wystawa obejmować będzie **wszystko** co wchodzi w zakres **przemysłu, rolnictwa i handlu**. Wystawa wrzesńska ma na celu wykazanie dorobku i postępu z dziedziny tych trzech ważnych gałęzi gospodarki państwa, z której się na zgliszacach powstaje w odróżnieniu od Polacy. Wystawę zapowiada się nader korzystnie ze względu na świetne położenie Wrześni z punktu widzenia geografii gospodarczej, dogodnej komunikacji kolejowej (węzeł kolejowy) i bliskości byłej Kongresowej. Wobec danych powyższych każdy wystawca liczyć może na wielkie powodzenie. Zachęcamy więc gorąco p. p. wystawców do wzięcia jak najliczniejszego udziału w wystawie. — Termin zgłoszeń ustanawia się

do 15-go czerwca 1923 r.

z tem, że po tym terminie co 14 dni miejsca będą o 50 % podwyższane. Zgłoszenia przyjmuje i udziela bliższych informacji:

Komitet Wystawy we Wrześni.

Licytacja na drzewo opałowe

odbędzie się w czwartek, 24 maja o g. 10 przed poł. w salce p. Trapezyńskiego we Wrześni ul. Podgórna. Zarząd lasów wrzesińskich.

Wydzierżawienie aleji owocowych

przez licytację odbędzie się w środę, 23 maja o g. 10 przed poł. w Kasie Majętności Września.

Zarząd Majętności Września.

W piątek, dnia 25 maja o g. 9 przed poł. wydzierżawione będą

aleje czereśniowe

w Goniczkach. Włodarczyk, sołtys.

Na sprzedaż

para ładn. kasztanów

4 i 5 lat (półbelgijskie). Młyn Parowy Kaczanowo.

Ostrzeżenie!

W dniach 19, 21, 22, 26 i 27 maja br. odbędzie się w Czachrowie strzelanie ostrami nabojami.

Mieszkańców Czachrowa i okolicy ostrzega się przed zbliżaniem się do okopów strzelniczych jak i do chodzeniem drogiąmi polnymi w poprzek strzelniczy. Zarząd Bractwa Strzeleckiego, Września.

Nakładem księgarni A. Prądyńskiego wyszło z druku:

Dr. Tadeusz Staniewski

Dni strejku szkolnego

we Wrześni.

Cena 1,- mk. x mnożnik związku księgarzy 5 tys.

Na zabawę latową, która się odb. w pierwsze święto Zielonych Świąt og. 3 popoł. w parku. Skrbńskiego w Chwałibogowie, mamy zaszczyt zaprosić obywateli miasta i okolicy

--- Komitet zabawy ---

Empfehlungen niedrigen Preisen:

Zentrifugen 45-400 Ltr. für Hand-u. Motorbetrieb erstklassig. Fabrikate, Damen- und Schneider-Nähmaschinen, Motorsägen, Fahrräder, Mäntel, Schlüchse und Hilfs-motoren für Fahrräder, Buttermaschinen, Maschinenel usw. sämtl. Ersatzteile dazu (Garantirt gute Reparaturausführung in eigener Werkstatt. Geschäftsbesichtigung ohne Kaufzwang. Dom sprzedazy maszyn i rowerów J. Szczępański, Września, Miłostawska 8.

Handlarze kupują najtaniej i na najkorzystniejszych warunkach:

Kanapy pluszowe i gobelinowe

oraz leżanki i materace sprzed. po cenach najniższ. K. Jankowski, tapicier i dekorator - Września, ul. Poznańska 28

Przyjm. zamów. na wsz. meble wysył. i wyk. reparacji. Sztuczna węzeł, wody mineralne, klejmalarski, „Siehel”, naftalinen

polica Centralna Drogeria - Z. Wolski, Września

Telefon 425.

Dom

mieszkalny w Miłostawiu maszynowo dobrze utrzymany

na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmuje

K. Obarski Miłostaw.

Mam na sprzedaż

wózik

dziecięcy dobrze utrzym. Kto? wskaze Adm. Org.

Unieważnia się zagubioną legitymację

wojskową. Adam Staszak, Czapla.

Zamówienia na

STEMPLE

każdego rodzaju przyjmuję

A. Prądyński.

DOM „ZAMEK”

ze składem w Poznaniu

w najruchl. ulicy Wrześni ulica Zamkowa № 7

jest na sprzedaż. Ojerty do Adm. Org. Wrz.

Hurtownia towarów krótkich

ulica Zamkowa № 7

przy Starym Ryнку № 84

jest najtańsz. źródłem zakupu.